

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
BRASSÓ, Színház-utca 95. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden
közlemény intézendő.
Kéziratok vissza nem adatnak.

KIADÓHIVATAL:
ALEXI KÖNYVNYOMDÁJA, BRASSÓBAN
színház utca 95 sz. alatt,
hova az előfizetési pénzek s hirdetések
bérmentesen küldendők.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR:
helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sorért 4 kr. (1-10 sor
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bérlet
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-
seknél kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendők.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelík Alajos, Duke M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Herz I. és Vázina R. hirdetési irodájában

26. szám.

BRASSÓ, Kedd, márczius 3-án.

I-ső évfolyam 1885.

Panaszhangok.

Brassó, 1885. márczius 2.
I.

Még mindig az „erdélyi közművelődési egyesület“ van napirenden. Ezzel foglalkozik a „Kronstädter Zeitung“ idei 47. számának vezércikkében is. („Kronstädter magyarischer Kulturverein.“) — Lássuk tehát, mit mond t. laptársunk.

Az ellen, hogy fajunk fentartására, kulturális és materiális gyarapodására minden tőlünk telhetőt el akarunk követni, hogy megakadályozzuk népünknek elfajulását: az ellen a szászoknak s egyáltalában senkinek sem lehet kifogása.

De ha — mint a népgyűlés egy intermezzójából következtetni lehet — ezen szövegkezetnek a magyarosítás is célja: ez ellen ők már határozottan lépnek föl.

Mindenekelőtt tagadjuk azt, hogy a népgyűlésnek lefolyásából ily következtetést lehetne vonni. Tagadjuk, mert a népgyűlés épen ellenkezőt bizonyított. Moór Gyula ev. lelkesnek a magyarosításra vonatkozó szavait zajos „eláll“ követte. Ez igaz. De mit jelentettek ezen „eláll!“ kiáltások? Azt-e, a mit t. laptársunk abból következtetett? Bizonyára nem, sőt épen ellenkezőjét. A gyűlés tiltakozott az ellen, hogy az egyesület magyarosítani akarna; ugyanazt tette, a mit Moór ur mondani akart, csak hibásan mondott. A tüntetés nem a magyarosítás mellett, hanem épen az ellen történt.

Nincs tehát igaza a „Kronstädter Ztg.“ cikkírójának, midőn ebből ellenkező következtetést vont.

De a cikkírónak kifogása van még az ellen is, hogy célunk a magyarnyelv terjesztése, s kérdi: „vajjon a magyar nyelv terjesztése a nem magyar nemzetiségűek között nem-e valóban magyarosítási vágy? . . . Mit mondanának a magyar kompatrióták, ha mi szászok egyesületet alapítanánk, célul tűzve ki a német nyelv terjesztését a magyarok között?“

Hát bizony, t. cikkíró ur, a magyarnyelv terjesztését nekünk el nem tilthatja senki s ha ebben „magyarosítás-vágyat“ látnak önök, arról mi nem tehetünk. — Avagy talán nincs önöknek hasznukra a magyar nyelv? Nem-e oly szükséges ez mindenkinek magok közül,

mint nekünk? . . . Avagy cseleksziünk-e ezzel csak legkisebb jogtalanságot, ha az állam nyelvét, a hivatalos nyelvet terjesztjük? ha könynyíteni akarjuk önöknek a magyar hivatalokkal való közlekedést?

Ha a szászok Magyarországon német nyelvet akarnak terjeszteni s e célra egyesület alakítani, az ugyan furcsa valami volna. Iskoláinkban ép oly rendes tantárgy a német, mint a magyar, tehát terjesztjük mi azt magunk között amugy is. Az elemi iskolai gyermek anyanyelvével csaknem egy időben kezdi tanulni a német nyelvet is; sőt emlékezzék csak vissza a t. cikkíró ur — ha egyáltalában van tudomása róla, — hogy épen Magyarország közoktatási minisztere volt az, ki tavaly hirdette egy politikai beszédében a német nyelv tanításának szükségét. — Lám-lám, nem vagyunk mi olyan nagyon elfogultak!

Nincs szükségünk német nyelvet terjesztő egyesületre.

Tanítsák önök is rendesen a magyar nyelvet iskoláikban, tanítsák tisztelni és szeretni a magyar nemzetet, s ne oltsanak gyűlöletet a gyermekekbe, — akkor nem lesz szükség a magyar nyelv terjesztésére.

Csalódik t. cikkíró ur, ha azt hiszi, hogy mi a „csengettyűs macska nem fog egeret soha“ elvet vallanók; nem valljuk azt, mert nekünk valóban nem célunk az önök megmagyarosítása, oly üres szalmát mi csépelni nem akarunk. Jól tudjuk, hogy hasztalan dolgot mivelnénk; hisz önök magyarellenés érzülete — hogy ne mondjam, gyűlölete — sokkal nagyobb, semhogy magukból valaha jó magyart csinálhatnánk. Nem pazaroljuk erőnket hiábavalóságokra; jó magyarokat magokból csinálni nem lehet, rossz magyarokra pedig nincs szükségünk.

A cikkíró tagadja, hogy mi nyelvünket nem erőszakoljuk senkire s e mellett nyomós érvül hozza fel, hogy a középiskolai törvény minden nem magyar iskolán kötelező tárggyá tette a magyar nyelvet s megköveteli ennek ismeretét a tanítójelöltéktől. Szerinte ez kényszer, ez erőszakos magyarosítás.

Már pedig ez nem áll, mert ez nem kényszer, ez nem erőszak: ez csak jogos követelés, melyet az államtól eltagadni nem lehet. Elfogulatlan ítélő nem is fogja vita tárgyává tenni: vajjon az államnak van-e joga megköve-

telni az iskolától, hogy az államnyelvet tanítsa?

Jogtalanságot ebben csak a szászok és románok látnak, a kik féltik nemzetiségüket a magyar nyelv tanításától.

Megesnék benne, hogy az államnak ez a joga sem volna! . . .

Belföld.

A horvát ügyek tisztázása. Mihelyt a képviselőház a főrendiház reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalását befejezte, a miniszterelnök a képviselőházban — mint értesülünk — indítványt fog tenni egy regnikoláris bizottság kiküldése ügyében. E bizottság, melybe 8 tagot a képviselőház és 4 tagot a főrendiház választ, a horvát tartománygyűlés által küldött hasonló bizottsággal együtt május vagy június hóban tárgyalná a horvát részről netán felvetendő kérdéseket. Előbb a bizottságok alig fogják megkezdhetni tárgyalásaikat.

Tisza Kálmán jubileuma. Tisza Kálmán miniszterelnök belügyministerségének tizedik évfordulójának napján, márczius 2-án délelőtt 10 órakor fogadta a belügyminiszterium tisztviselőinek tiszteletét. Beniczky államtitkár a miniszterelnököt belügyministersége jubileuma alkalmából üdvözölte és átnyújtotta neki a tisztviselői kar üdvözlő feliratát. A többi küldöttséget délután 2 órától fogadta a miniszterelnök. — Makó és Baja városok törvényhatósága elhatározta a jubileum napján üdvözlő feliratot intézni Tisza Kálmán miniszterelnökhez.

A vámtörvényjavaslat. Budapestről jelentik a bécsi „Pol. Korr.“-nek, hogy az osztrák-magyar vámkonferencia által megállapított törvényjavaslat 7 vagy 8 nap múlva fog az osztrák-magyar törvényhozó testületek elé terjesztetni. A törvényjavaslatnak ily rövid időn való előterjesztése azzal indokoltatik, hogy a reichsrath ülészsaka már csak rövid ideig tart.

Besztercze-Naszódmegye.

Az alakulandó erdélyi magyar kulturegyletre az első csapást Besztercze-Naszód megye törvényhatósága mérte.

A ki ismeri az ottani népességi viszonyokat, az előre tudhatta, hogy onnan a kulturegylet nem várhat semmit. Tudhatta, hogy egyrészt a szászok, másrészt a románok fogják terrorizálni a függő tisztviselői kart. De hogy ily csapás érje az eszmét, a hazafias tervet, arra nem számíthatott senki.

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Könyvismertetés.

(„Köd előttem, köd mögöttem.“ Regény, írta Véka Lajos. — Budapest, Révai-testvérek kiadása.)
(Vége.)

Ott aztán nem lesz rosszabb, mint a mennyit ő saját maga bevallani kész nekünk; évek alatt, míg otthon leánya felnő, nagygyá lesz: lassankint észre tér, banni kezdi a multat, s férjének egy érette vivott párbaja révén visszajut oda, férje mellé, a honnan ugyan — ennyi erkölcsi indokon — kár is volt megmozdulnia.

Ott van báró Óváry Erzsike, Óváry Miklós báró leánya. Egyetlen alak, ki beletévedett e disztelen társaságba, s kedves modorával rajta van, hogy az egész frekvencia által szétterjesztett unalmat és bosszúságot megbocsáttassa velünk. Ezt az alakot a „Köd előttem, köd mögöttem“ szerzője valahonnan szerettei köréből fotografirozta le, — lévén Erzsike az egyetlen, a ki nem az élettelen viaszalak benyomását teszi a szemlélőre. Persze, ő arról nem tehet, hogy oly se hideg, se meleg környezetbe állított; az olyan bűn, melyért csak a szerzőnek lehet vagy ezen, vagy a másvilágon megakoljni.

Megismerkedünk egy érdemes társasággal is a regényben, Óváry Miklós báró prezidiuma alatt, a mit

műnyelven »otrombák társaságának« nevezett a szerző. Mondhatom is, hogy az; körömszakadtig üres, esetlen és otromba egy társaság, melynek ülésein nem hallunk egy szellemes ötletet, egy türhető viczcset, egy valamirevaló bon-mot. Ime, így diskurálnak az »otrombák társaságá«-ban:

»Igy most békében leshetjük a rostélyos érkezését, — folytatá a báró, végigsimitva bajuszát, mely a bor gyöngyeitől nedvesedett. — Nacsa! Sok vereshagymával! Mi pedig, érdemdus férfiak, hasznosítsuk az időt. Szolgáltatassunk vendégünknek alkalmat, parányiságát teljesen megsemmisítő szegyenkedésre. Hazáruoló a szegény! Hadd tanulja tisztelni bennetek a hazafiai erények nagyságát. Ismertetni foglak titeket. De hol is kezdjem, hogy a sorrendet ne téveszszem?«

A báró körüljáratta szemeit a kis körben.

»Sérténem szerénységetek, ha az egyiket a többi fölé helyezném. Páratlanok vagytok ti nagyságban egytül-egyig. Nem sorozhatlak méltón. Határozzon tehát a véletlen. Fogjad poharadat, én érdemes vendégem, és koczints tulsó szomszédoddal. Igy ni! Kiváló szerencsében részesültél. Nagy hazafi poharát érintéd karczosod hüvelyével. Okulhatsz példáján. Mert mig te éhen-szomjan, ázva és dideregve, vagy a nyár hevétől piritottan, de mindig rongyosan szolgáltatad ágyudat mint kövítéz a csaták zaja közben: addig ő a leg-gazdagabb képzelettel megáldott szabó kezéből kike-

rült, minden fogékony női szívet gyorsabb dobogásra kényszerítő eszményi jelmezben száguldotta be mint futár az országot és hordta a főhadiszállásról a kormány székhelyére és onnan tovább mindenfelé, hová az ellenség híre még el nem jutott, buzdítva és lelkesítve a népet, mint a miképen az csak egy lángészről telik. Hogy lángeszűsége még a lángesznek szokásos rőfjével sem mérhető: azt megítélheted abból, hogy ő, kit messzire terjedő körútja közben ádáz végzete mindig csak akkor vezérlett a főhadiszállás tájára, midőn a fegyverek szüneteltek; hogy ő, mondom, mindamellett lehetővé tudta tenni a lehetetlent. Kieszközölte a szerencsétlen emlékü napokban, midőn sem kormányunk, sem hadseregünk nem volt, az előléptetést a fényes őrnagyi rangba. Csak szerénységének tulajdonítsd, hogy tisztelt szomszédoddal, a »Vilám főmunkatársában, Tengelice Dénesben, csupán s egyedül nagy hazafit és őrnagyot, nem pedig ezredest is kell tisztelned. Lám, ennyire vihetted volna te is, ha bolondos eszed nem tagadja vala meg a jó tanácsot kellő időben. Fojtsad magadba a keserűséget jó apci nedűvel és rebegj hálát Tengelice Dénesnek, hogy erényei hóféhérségének büszke tudatában nem szokik fel mellőled a székről, mellőled, ki csak közvitéz hazajáró kísértete vagy, mert meghaltál épen abban az időben, midőn ő, a nagy férfiú, őrnagy leve. . . .«

A szervező bizottság megkereste azt a törvényhatóságot is, hogy járuljon az eszméhez s küldjön képviselőket az alakuló gyűlésre. — A megye állandó választmánya egyszerűen »tudomásvételre« ajánlja a közgyűlésnek.

S feláll a közgyűlésen egy szász megyebizottsági tag, egy Kramer nevű szász, a besenyői pap s nagy ünnepélyességgel kijelenti, hogy a szászok és románok ismert érzületükből egy hajszálnyit sem engedhetnek, indítványozván ugyanakkor, hogy az átirat sajnálattal ad acta tétessék, a tisztviselők az egyesüllettől szigorúan eltiltassanak, sőt vadságában tovább megy és megbotránkozásának ad kifejezést, hogy a közművelődési egyesület nem magyar megyékbe is befurakodik.

Igy merészelt kikelni egy magyarországi vármegye közgyűlési termében egy szász pap a magyarság ellen. Megbotránkozásának merészelt kifejezést adni egy szász pap egy megye törvényhatósági közgyűlésén a magyar állameszme terjesztése ellen.

S egy egész megyebizottmányban nem akadt ember — pedig volt jelen magyar elég — a ki ezt a vad agitátort, ezt a felbőszült magyarfalót rendre utasítsa; nem akadt senki, a ki a magyar állameszmén ejtett sérelmet visszatorolja.

Szégyen, örökre szégyen marad Beszterce-Naszódmegye magyarságára, hogy nem akadt senki a gyűlésben, ki ilyen indítvány ellen felszólalt volna, ki hangját emelte volna fel ily határozat meghozatala ellen!! . . .

S így történt, hogy az indítvány egyhangulag határozattá emeltetett. — Csak Bánffy Dezső báró főispán volt az, kiben nem hiányzott a magyar önérték, ki a határozat ellen a belügyminiszterhez apellált. Csak ő mentette meg részben az elveszett becsületet.

De ez nem sokat nyom a latba. A egyhangú határozat meghozatott, a magyarság is hozzájárult. A belügyminiszter kétségtelenül meg fogja semmisíteni ezen minket meggyalázó határozatot, de ez nem sokat változtat már a helyzeten. A tisztviselők távol fogják tartani magokat a mozgalomtól, hacsak a nemzetiségek fekete könyvébe nem akarnak jutni, hogy a legközelebbi választásoknál kenyér nélkül maradjanak.

A magyarságon ejtett foltot pepig a belügyminiszter határozata már le nem mossza.

Hogy a magyarfaló szász pap — Kramer — ezen indítvánnyal előállott; hogy a szászok és románok ismert érzületükből egy hajszálnyit nem engednek, mert nem engedhetnek, azon nem csodálkozunk, azt tőlük soha el sem várhattuk, ismerve —, nagyon is jól ismerve érzületüket.

De igenis aggodalommal tölt el minket a független magyarság magatartása. Méltó aggodalommal tölt el azon tudat, hogy egy egész törvényhatósági bizottmányban ne legyen ember, a ki megvédje hazáját. — Mert itt honvédelemről van szó, a magyar állam becsületéről, a melyet mélyen megsértett Kramer szász pap, midőn elég vakmerő volt, megbotránkozásának kifejezést adni, hogy nem magyar megyében is terjeszteni akarjuk a magyar állameszmét.

Aggadalommal tölt el, mert kezdetét látjuk ebben azon államellenes fondorkodásoknak, melyek még mindig nem folytak le végképen Horvátországban.

Ha szabad megbotránkozást kifejezni a magyar

állameszme terjesztése ellen, mivel nagyobb bűn a magyar czimer meggyalázása! . . . Mindkét esetben a magyar becsület lett megtámadva.

A magyar állameszme ellen veszélyes aknamunka foly Erdélyben. A beszterce-naszódi eset egy elrobant dinamit, mely intésül szolgálhat mindnyájunknak.

Intésül arra nézve, hogy legyünk ébren, örködjünk, mert egy szép napon az aknamunka be lesz fejezve s Magyarország elveszti akkor Erdélyt — az ország védőbástyáját —, akkor azután elvesz vele az anyaország is.

Még nincs késő. Az aknák könnyen felfedezhetők, a robbanó anyag is könnyen eltávolítható, csak járjon karöltve állam és magyar társadalom.

Bánffy Dezső báró főispán az az ember, a ki bizonyára meg fogja védeni megyejét egy második ily csapástól, mely könnyen ujulhat meg más közgyűlési teremben, ha ennek elejét nem vesszük.

Meg kell alakítani a közművelődési egyesületet oly gyorsan, a hogy csak lehet. — Márczius tizenötödike, a szabad Magyarország, a szabad magyar sajtó proklamálásának nagy napja, legyen Erdély megmentésének napja is.

—y.—

Országgyűlés.

A képviselőház 26-án folytatta a felsőház szervezéséről szóló törvényjavaslat 5-ik §-nak utóbb felbeszakított tárgyalását. Többen szoltak hozzá minden párt részéről, u. m. Vadnay Andor, Mocsáry Lajos, Kiss Albert, Komlóssy Ferencz, Chorin Ferencz, Gull József, Demkó Pál, Nendtvich Károly, Keglevich István gr., Veress József, Ivánka Imre és végül Tisza miniszterelnök; de a vita még nincs befejezve. Szólásra még fel vannak jegyezve: Mándl Pál, Ernuszt Kelemen, Helfy Ignác, Csanády Sándor és Zay Adolf. A e) pontra nézve névszerinti szavazás lesz.

A főrendiház is tartott ma ülést, a melyben elintézte Kónyi Manó gyorsírójai főnök nyugdíjaztatását, továbbá a kereskedelmi miniszterium számára emelendő palotáról és az orsz. kiállításnak adandó előlegről szóló törvényjavaslatokat.

A képviselőház 27-iki ülésében három napi vita után elfogadtatott a főrendiház újjászervezéséről szóló törvényjavaslatnak 5. §-a. Az ülés egyike volt a legmulatságosabbnak, amelyek ez ülésszakban előfordultak. Ma Róth Pál, a mandátum helyett számlát benyújtott képviselő, gondoskodott a ház mulattatásáról, szűzbeszédével, melyet nagyon betanult ugyan, de elmondani nem tudott, részint a közbeszólások, részint a lámpaláz miatt. Veress József és Gull József személyes kérdésekben szoltak fel. Ernuszt Kelemen kijelenti, hogy a mérsékelt ellenzéknek Szilágyi Dezső által beadott javaslata elesvén, a párt tagjai csak az általuk beadott egyes módosításokra nézve fognak elvileg állást foglalni. — Mandel Pál és Szalay Imre a zsidókérdés felett vitáztak; utánuk Róth Pál örvendeztette meg a házat beszédével; Lázár Ádám, Csanády Sándor és Madarász felszólalásai után a ház szavazott az 5. § ra, s azt névszerinti szavazás után 214 szóval 43 ellenében elfogadta.

A képviselőház febr. 28-án folytatta a felsőházi javaslat részletes tárgyalását. Három szakaszt tárgyalt. Mindössze kétlényegtelen módosítás forgadtatott el, melyeket a kormánypárt részéről ajánlottak.

K ü l f ö l d.

A Gladstone-kormány veresége. Az angol parlament mindkét házában febr. 28-án éjjel szavaztak a Gladstone-kormány ellen beadott bizalmatlansági és rosszaló indítványok fölött. Az ellenzék bizalmatlansági és rosszaló indítványa tudvalevőleg a kormány külügyi politikája ellen irányult. A felsőház az indítványt jelentékeny szavazat többséggel elfogadta, az alsóházban azonban 14 szavazat többsége volt a kormánynak. Az összes londoni lapok mindazáltal elkerülhetetlennek tartják a Gladstone-kormány bukását és hir szerint a márcz. 1-én tartott minisztertanács a lemondás kérdésével foglalkozott.

A francia gabnavámok. A kamara ma a kormány által javasolt 2 frankos rozsvámtételt elvetette és 1½ frankos vámtételt fogadott el európai és közvetlenül importált zabra, rozsra és árpára és 5 frk. 10 centime vámtételt európai tárházakból került gabnaszállítmányokra.

A román marha-kivitel. Ghika, a román külügyminiszterium főtitkára, ki a román szarvasmarhának Ausztria Magyarországra történő kivitele ügyében küldetett Bécsbe tárgyalás végett, körülbelül két héttel ezelőtt tért onnan vissza. A két kabinet között még folynak a tárgyalások.

Gróf Schweinitz Gyula

felolvasása a „Brassai Lloyd egyeslet” ügyében.

Tisztelt uraim!

Mindenkinek, ki előszeretettel viseltetik az ipar iránt s a kinek anyagi helyzete engedi, tág tér nyílik az ipar emelése körül egyletekben, melyek az ipar és kereskedelem emelését czélozzák, s így nagyon fontos és messzeható működést fejthetnek ki úgy közvetetlen részvét mint az életre való eszméknek környezetökben leendő terjesztése által.

A hol az ipar szakismerettel s meggondolással üzetik; a hol igazi érdekei felől felvilágosítatják s ezeket ernyedetlen szorgalommal követik; a hol az ipar nyilvános támogatásban részesül, a hol vezetőik szakismerettel s meggondolással működnek, a hol a kereskedelem az ipartermékek kelendőségéről gondoskodik, a hol egyesek erői nem kielégítőek, ott a társas szellem és közös vállalatba fektetett bizalom lép előtérbe, a hol végre bizalommal viseltetnek a hazai kormány iránt s bizalommal kérik ennek támogatását egyes vállalatok iránt, vagy az észrevehető akadályokat, hátrányokat feltárják: ott mindenkor nyugodtan lehet dolgozni s többnyire részesül is az ipar a megkívántató állami segélyben.

A mit városok az ipar és kereskedelem érdekében akkor tesznek, midőn új közlekedési eszközök új irányokat és a termelésnek s forgalomnak új lendületet adnak, ott ezek jövőjére nézve ez döntő lesz.

Vessünk egy futólagos pillantást más országok városaira, azt tapasztaljuk, hogy másod, sőt harmad-rangu városok a legszebb árucarnokokkal, állandó kiállításokkal. elegáns vendéglőkkel, izlésesen berendezett parkokkal stb. stb. bírnak.

A vasut mentén fekvő azon városok, melyek hasznos intézmények létesítése, a kényelem, tisztaság és szépség előmozdítása által leginkább kitűntek, a közlekedés és ipar középpontjaivá váltak és ezekből legtöbb hasznót is huztak, míg a téli álomban szendegők vagy tönkremennek vagy soha virágzásra nem jutnak.

Ennek bizonyítékát nem kell meszsze keresnünk; hisz látjuk, hogy a közlekedésre nézve kedvezőtlenül fekvő városok hasznos és czélszerű intézetek s intézmények létesítése magokhoz vonták a közlekedést, holott más városok viszonyai erre alkalmasabbak volnának. Vajjon egyes városok kifejtene-e ez irányban tevékenységet, vagy nem, ettől függ nagy részben az ipar emelkedése is, melynek feltétlen szüksége van ezen közlekedési központokra, a melyek közül ennek gravitálni kell s lehet.

Az ez irányban hozott áldozatok által korszerű szellemben való működés, mindenkor ki fogja magát fizetni nálunk is, mert különösen itt nem hiányzik erre alkalom.

Bárki által használható épületek és ültetvények egyesek intézkedéseinek magasabb zsinor mértékeül szolgálnak s ezenkívül alkalmat adnak egyes iparágak nagyobb kifejlődésére, miáltal ezek nem ritkán egy az összességre nézve hasznos kiviteli kereskedelmi cikk forrásává lesznek, a mi különösen diszitó tárgyaknál fordul elő.

Ha Brassó város nagyszerű fekvését tekintjük s figyelembe vesszük mindazt, a mi s a hogyan rendelkezésünkre áll, a mi hiányzik és megteremthető, akkor uraim egyetérteni fognak velem abban, hogy óriási tere van itt egy egyesületnek, a melynek határozott célja az ipar és kereskedelem emelése.

Egy állam ipara keletkezését az ország földjének s azon nyerstermékeinek köszöni, melyeket az nyújt vagy előállít; nekünk van nyersanyagunk, terményeink, tüzelő anyagunk, vízerőnk és kedvező fekvésünk, tehát létesíthető mindenestre virágzó ipar, ha a mezőgazdaság eddigi pangásából kibontakoznék s a termelés új irányára tereltetnék. Mert minden biztos és alapos jólétnek alapja a mezőgazdaság, hisz a természet részben kimeríthetetlen teremtkéességében, részben pedig a természet befolyása által nyert termények a legszükségesebb igények kielégítésére elegendők, részben pedig a mezőgazdaság nyújtja általában a legbiztosabb — ha nem is legnagyobb — jövedelmet, melyek nélkül hiányzik azon ipar és kereskedelmi forgalom, mely mindkettőnek felvirágoztatását előmozdithatja. S ha igaz az, hogy az ipar felvirágoztatásához bizonyos töke szükségeltetik, bizonyára kétségbe nem vonható, hogy ez nagyrészen a lakosság gyarapodásától s az általános jóléttel kapcsolatos fokozatosan növekedő házi s nyilvános igényektől van függővé téve.

S ha — mint említők — a mezőgazdaság a jólét első s legbiztosabb alapja, úgy másodhelyen az ipar áll, mert ez által növeltetik a nyersanyagok értéke a használatra nézve. A gépek gyorsabb munkája által a nyerstermékek egy része feldolgoztván, biztosítatik s növeltetik a mezőgazdaság jövedelme s megalat-

Hát van ebben, valami szép, valami mulattató; van abban egyéb unalomnál, ellapított, hosszúra nyújtott ürességnél?! Se szellem, se gondolat; formailag is nélkülözi a műgondot, a tömörséget és mindazt, mit az öntudatos urtól meg lehet követelni.

Még csak valamit az erkölcsi igazságszolgáltatásról. Óváry Miklósné abban bűnhődik, amiben vétkezett, himlőt kap, férje beteg ágyát őrizvén, s magát korábban kihűtvén. No, ez magában helyes lenne, ha egy kissé késői nem volna, s valamivel erősebb motívumok járulnának hozzá. Az az asszony már rég megtért, rég megjobbult, mikor Véka Lajos büntetett már reá. Óváry Miklós kibeszélte deliriumában, hogy mindig szereti még azt az asszonyt; az asszony kész vissza menni férjéhez, gyermekéhez, lemondott világias hiuságáról, abban a himlőben voltaképpen nincs is ránézve immár büntetés, s ha van is — az író oly későre szabja ki bűnösére, hogy az olvasó önkéntelen tiltakozik is az ellen.

De elég.

A ki elolvassa a „kőd előttem köd mögöttem” regényt, igazat ad e sorok írójának, ki, midőn tartaléktalanul elmondotta nézetét a könyvről: szíves elnézését kéri a magas állású férfinak ki e regényt írta.

Timon Sándor.

pittatik, terjesztetik a kereskedelmi forgalom. Hogy a mezőgazdaság s ipar által nyert anyagok használalva vétessenek, előbb forgalomba hozandók s erre való a kereskedelem mely a czélszerű fogyasztás első feltétele. A kereskedelem czélja tehát értékes tárgyakat forgalomba hozni s azoknak terjesztése által tiszta jövedelmet kieszközölni. A kereskedelem, mely a mezőgazdaság és ipar által előállított értékes tárgyakat feltételez, mindkettőre s az ezekbe helyezett tőkére jótékony visszahatást gyakorol; mert rendszeren a legkritikább földmivelő vagy iparos van azon helyzetben, hogy készletét maga hozza nagyobb forgalomba s így csak a kereskedelem közvetítésével juthat lehető gyorsan jövedelme birtokába, a mi által lehetővé tétetik neki magát és övéit fentartani, üzletét megszakítás nélkül folytatni s működése körét terjesztetni, a mivel anyagi jólétének gyarapodása közvetetlen kapcsolatos.

(Vége következik.)

Két örmény, egy német, egy zsidó.

Brassó, 1885. február 27.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becsés lapja 24-ik számának vezércikkében említeni méltóztatott a »Gazetát« hogy t. i. e lap szerint a f. hó 22-én tartott népgyűlésen két örmény, egy német s egy zsidó vitt főszerepet.

Megfelelt ugyan a szerkesztő ur erre a bölcs fedezésre: mind a mellett szíveskedjék tért adni pár megjegyzésre nekem is.)*

Az bukaresti országgyűlés és senátus vitatkozásait ottan-ottan olvasgatva a szenator urak és képviselők között ilyen nevű urakat találok: Cozadini, Catargi, Ghika, Cantacuzenó, Mavrocordato, Rosetti, Crupinski, Suczu Papazoglu, Papadopulo, Xenopolo, Teriachi, Cherchez, Sefendache s több ezekhez hasonlókat.

Első tekintetre láthatja a t. olvasó, hogy ezen nevek viselőinek ősei egytől egyig görögök vagy más ajkuak voltak. Azonban jó lesz megtudni azt is, hogy ezek a görögök és más ajkuak miután a régi Moldovában és Munteniában polgári jogot nyertek, belőlük s illetőleg utódaikból olyan jó román hazafiak lettek, hogy ma ezen görögös neveik daczára, büszke lehet reájok Románia.

A »Gazeta« kérlelhetetlen azon honpolgárok iránt, a kik idegen hangzású neveiket megmagyarosítják, Vajjon miért? Bizonyosan nem azért, hogy a magyar elemnek gyarapodása felett örvendezne. De ugyan csak a »Gazeta«, ha olvassa, hogy valaki idegen hangzású névvel is magyar hazafinak vallja magát, a magyar állam eszme és a magyar közmívelődésért lelkesedik; akkor gunyolódik, hogy az illető nem magyar hanem örmény, zsidó s több e féle.

Már most csak azt szeretném megkérdeni a »Gazetától«, hogy ki a jó hazafi! Az-e, a ki idegen hangzású neve daczára, hazafinak, még pedig magyar hazafinak vallja magát, mert e hazában sem román sem görög, sem zsidó sem szász, hanem csak is magyar hazafi lehet; míg ezt az országot Magyarországnak hívják; vagy pedig az, a ki hitfelekezet és nemzetiségek táboraira akarja széttegni az egy és oszthatatlan magyar-haza polgárait?

Ajánlom a »Gazeta« figyelmébe a fenn elősorolt görög nevű, de tiszta keblű romániai hazafiakat s tanulja meg azoktól, hogy mit tesz az a hazafi, a ki nagygyá és boldoggá akarja tenni hazáját. Tisztelet őseinek nyelvét, de igaz hazafiu hívvél ragaszkodik új hazájának nyelvéhez és alkotmányához. Nem ül a csufolók székébe, nem nevezi Judásoknak azokat, kik az állam nyelvét tanítani igyekeznek, a mivel csak is a szentesített törvényt tisztelik. Nem folytat háborút hazájának hivatalos nyelve ellen, hanem mint ő, úgy gyermekei megtanulják azt és büszkén nevezik magukat azon haza hí polgárainak. Így pl. egy csapat játszó gyermeket láttam mult évben egyik hazai fürdőkön, kiknek szülei is ott voltak s mindannyian nem spanyolul, hanem román nyelven beszéltek s büszkén nevezték magukat románoknak, holott még alig száz éve, hogy őseik Bukurestbe kerültek. Hát már kérem szépen a »Gazetát«: ezeket is kikellet volna csufolni azért, mert románoknak vallották magukat? Oh nem! Azok odaát laktak, ott már egészen más és itt nálunk? Na, itt is csak megélünk még valahogy, mert komoly dologhoz komoly hazafiakra mindig számítunk.

Czenkalji.

Tanügy.

A gyermeki test ápolásának fontosságáról.

Igen gyakran tapasztalják a szülők, hogy gyermekek közül épen azoknál, kik zsenge korukban a legszebb reményekre jogosítottak, e remények később nem teljesülnek be. Élénk, fogékony, eszes gyermekek néha egészen ellankadnak, restek, nehézkesek lesznek

s elvesztik a tanulás és munka iránt a kedvet. A szülők és tanítók kétségbe esnek, elvesztik a türelmet, dorgálják sőt büntetik a szegény gyermeket, s nem gondolják meg, vagy nem tudják fölfogni, hogy ők magok vitték annyira.

A szellemileg rendkívüli módon kifejlett gyermekek testileg többnyire gyengébbek. — A mindig működő agyvelő, a belső nyugtalanság nem engedi, hogy a test kellően fejlődhesse. S a helyett, hogy a szülők az ilyen gyermeket visszatarthatnák a folytonos szellemi működéstől, melynek következtében az idegrendszer, úgy szólván folytonos rezgésben tartatik, — mi igen hátrányosan hat a vérkeringésre s e szerint a testnek arányos fejlődésére — a helyett, hogy czélszerű testi foglalkozás, táplálás és egészség ápolás által a testnek megerősödését, az idegrendszer megszilárdulását előmozdítanók, — a helyett még egyre serkentik a gyermek agyvelejét az izgató működésre. Örvendenek a »csodagyermek« gyors felfogásának, helyes feleleteiben, verseiben s tudásvágyában gyönyörködnek, alig várhatják be az időt, mikor majd iskolába fog jární, milyen haladást teend, a kis Frank váland belőle, — s a mellett nem veszik észre, mennyire hanyatlak egészsége. A szellemi fejlődés egy ideig gyorsan, óriási lépésekkel halad, — míg egyszerre megáll, és miként a tufeszített hur, vagy elpattan, vagy végképen elveszti ruganyosságát, — a szellem szárnyai ellankadnak, mert hiányzik az anyagi erő.

Vajjon mit mondanánk vagy gondolnánk olyan kertészről, ki az elvetett magot természetellenes módon olyképen akarná nevelni, hogy ne verjen gyökeret, hanem először leveleket, virágot hajtson és érett gyümölcsöt teremjen? A növényeknél az ilyen természetellenes eljárásnak annyiból lehet eredménye, hogy ha létének főfeltételeiben bőven részesül kap, úgy föld nélkül is fejlődik, leveleket hajt, virágzik, és — aztán meghal; gyümölcsöt azonban nem terem.

Ezért figyelnek az angolok mindenekelőtt a testnek kellő természeteszerű fejlesztésére; a testnek megerősítése, az egészség megszilárdítása a nevelés legelső és főalapja, a fiuknál és leányoknál egyaránt. Minden nevelőintézetben igen nagy súlyt fektetnek a testnek ápolására.

Minél jobb és táplálóbb a föld, melybe a magot elültetjük, annál erőteljesebb, szebb és termőbb a növény, a test pedig a szellemnek a földje, melyben gyökerezik, mely táplálja és fenntartja, s csak úgy képes ezen feladatának megfelelni, ha ép és erős.

Fölötte sajnós dolog, hogy a testnek ápolása illetőleg az egészségnek fenntartása némely iskolában hiányos padok, fölületes tisztogatás stb. által oly csekély figyelemben részesül; pedig az iskolák is hivatva vannak ezt figyelemmel kísérni s fájdalom mégis sok helyen — mindig ide értve a kivételeket — háttérbe szorítatják. Ha aztán a gyermekek otthon sem pótolhatják a mit elmulasztottak, ha az egészség ápolása elhanyagoltatik, a szellemi fejlődés pedig természetellenes módon előmozdítatik; akkor az erő lassankint hanyatlak, s midőn a bajt észreveszik és örömet segítenének rajta, akkor már rendszeren későn van.

A szülőknek mindenkor szem előtt kell tartaniok, hogy az ember anyagi és szellemi jólétének legfőbb kellekei: a friss levegő, világosság, víz és czélszerű testmozgás.

Ne higgyék azt, hogy azon órák, melyeket a gyermekek tiszta jó levegőn játékkal töltenek, veszve vannak. Azt, a mit az által elmulasztanak, később igen könnyen helyre pótolhatják, ha testök ép és erős, mert akkor nagyobb kedvvel és szorgalommal tanulnak s könnyen utólrérhetik sőt elhagyják azokat, kik — mint a melegházban hajtott virág — természetellenes módon fejlesztettek.

Azon szülők, kik gyermekeiket időnek előtte szellemileg megerősítetik, sajátkezüleg ássák meg számukra a kora sirt, s ők magok rombolják szét azon alapot, melyre reményeiket építették.

Minél élénkebb eszü, s annak következtében izgékonyabb a gyermek, annál inkább kell figyelni, hogy a test a leg gondosabb ápolásban és legezlszerűbb táplálásban részesüljön; s ha egy élénk, tanulni vágyó, fogékony elméjű gyermek később ellankad, annak fő okát rendszeren a testi erő hanyatlásában kell keresnünk. Mert a természet nagyon pontos számító; s ha egy részen többet kívánunk tőle, mint a mennyit kiadni hajlandó, akkor valamely más részen eszközölt levonás által egyenliti ki a számadás mérlegét.

Szász Károly.

Ehezettkö vagy Magyarok.

(Vége.)

Mutatják ezt István herczeg 1351-diki, Erzsébet királyné 1353-diki, Nagy Lajos 1355. 1361. 1370-ki, Zsigmond kir. 1395-ki a székelyek ispánja és brassói helyetteseikre vonatkozó levelei, úgy az ugyan ő 1428.

jun. 21-iki levele, a melyben rendeli, hogy Brassó és vidékelakói szabadon használhatják erdeiket, melyek a térségen, a szántók között vannak, kivéve azokat, a melyek királyi birtokok, vagy mint ilyenek már elvannak adományozva, s nemértve ide a — havasokon levő sötét erdőket (fenyveseket). — Innen van, hogy a székelyföldiek a Barcaságon levő szántó földek közötti erdőt máig is »szász erdőnek« nevezik.

Brassó városa azonban idővel, szerencsés kereskedelmi fekvése folytán mind jobban felvirágzott s ennek következtében nemcsak a várhatóság alóli szorosabb függés és szolgálat alól sikerült magát lassanként kivonni, hanem hátaírait is annak rovására terjesztgetni.

Név szerint a várhatósági területnek, akkori nevében »Polgár«erdőségnek észak nyugoti széle csaknem egészen az akkori város faláig terjedt. Ezen erdőségnek már csak nev is eléggé mutatja, hogy ez még ősi időkben ment át az ezt egykor elnevezett szláv lakosok kezéből, székely lakosokéba, mivel a szláv »Poján« elnevezést a magyar nyelv idomította át mindenütt »Polyánná«, mint például Kézdi-Polyán, Aranyos-Polyán, míg a román ezt Pojánává változtatta.

Mindazon által a brassóiak ennek közvetlen szomszédságukba szögellő részéhez, daczára annak, hogy az ő határuk csak a sík térre esett a fennebbi oklevél szerint, s erdeik is a szántó földek között voltak, idő folytán jogot kezdetek formálni. A székely grófi várhatóság azonban ebbe nem egyezett bele, a miből egyenetlenség a brassóiak a m. királyhoz folyamodtak, panaszolván, hogy a székelyek grófja, támad s László Descu fia azon erdő birtokában, mely régi időkben fogva övék volt s határukon fekszik »csekély jogon« háborgatja. Mire Nagy Lajos kir. 1373-ban megrendeli, hogy a székely gróf azon erdőt hagyja háborítatlanul a szászok birtokába. — Innen van már, hogy a Pojana hegyláncolatnak, a hajdani Speng dombja körül elterült Brassó mellé kirugó legvégső részei máig is szász határ — Flori szász — nevet viselnek. — A »Flori« ugyan is nem egyéb, mint a lakhely közvellen területet jelentő német »Flur« megnevezése, s azt fejezi ki, hogy a brassóiak azon területet azon czímen kapták, hogy az a város határterületén van. — Hogy azonban ezen így megnyert erdőség messze s névszerint a Polyánai erdőségeig ki nem terjedett, azt nyilván mutatja, mind a »Flori-szász« területének mai korlátolt volta, mind azon körülmény, hogy nem csak a Pojana, hanem az onnan lejövő vizeken lévő malmok, még benn a városban is, daczára annak, hogy a törösvári vár ujjá építése után a vidéki várhatóság súlypontja Brassóból 1377-ben oda lett át téve, még Zsigmond uralkodása alatt is sokáig, még mind a várhatóság alá tartozott, mint bizonyít Zsigmond kir. 1427-ben jun. 19-én kiadott levele, mely szerint Brassónak azon malmokról, melyek akár a városban, akár az ő határához tartozó hegyek között és a réteken voltak, mindazon jövedék adókat, a melyeket addig a székelyek ispánjának vagy a törösvári várnagynak fizettek, elengedte. — De kétségen kívülé teszi ezt az 1777-beli guberniális commissio ítélete is! »Omnibus bene ruminatis et per »pensis constat, Magistratui Coronensi ante aliquot ab »hine secula medio sententionatium Sigismundi, Hun »gariae [Regis, foenetum antiquitus Polyán, de »facto autem Pojana appellatum proprietario jure »concessum et adjudicatum esse.« (Hermann A. u. N. K. 405. l.). — Mi természetesebb már, mint hogy ezen m. kir. várhatósági területnek a szász határok nevezett részsze szembe fekvő része ellentétül névszerint »magyarnak« nevezessék, hogy a »Flori szászszal« átel-lenben levő magyarterület véghatára »Ungarstein« nevet kapjon, hogy valamint ezen erdőségi területnek a brassói szász határral érintkező északkeleti csúcsa »Magyar erdő« (Magyaroska) épen úgy más felől az észak nyugoti »Magyarkő« (Ungarstein) névvel lett legyen a szász területtől megkülönböztetve. — És már épen ezen Magyarkőnek illeten neve és birtokviszonyából érhető meg az is, hogy a monda még most, annyi századok után is a magyar kir. Salamom koronáját ott rejteti el és találta meg egy fatörzsökön.

Ily világos jelek és történelmi emlékek mutatván a Magyarkő »Ungarstein« nevének eredeti és helyes voltát, valóban nevetséges volna a helyett az értelmetlen és jelentéstelen »hungriger Stein« vagy »Hangestein« elferdült nevek fordításait használni. Hadd éhezcsüngjön azért az a község, ha úgy tetszik másoknak, nekünk legyen és maradjon »Magyarkő«-nek (Ungarstein) s jelentőségteljes hirdetője a mult idők történelmi emlékének.

Egy brassói.

*) Kész örömmel.

Szerk.

A közönség köréből. *)

Tekintetes szerkesztő ur!

Hát én nagy voluptással olvastam a »Gazeta Transilvaniei« idei 33. számát. Csak azért írom: számát, mert a dátumjával úgy látszik nemcsak én, hanem azok a kegyes urak is zavarban vannak.**) Februr 12. (24)-nek írja, az a csintalan ember, mintha példázni akarná ezzel, hogy ők mögöttünk mennyire hátra vannak.

Abban referál, a mi ösmeretes népgyűlésünkről! Kár, hogy a szerkesztő ur nem beszél az oláh nyelvet! — Magam sem beszélem ugyan, mert a nyelvem rég elszokott az olyan testgyakorlatokról; de úgy bajozok egy keveset ahhoz. Mintha ösmerem azokat a szokat, miket valami barbar kéz a latinból átaccimatizált.

S látja kérem, az a lap eltalálta a mi gyűlésünk célját. Tollas kalap, sarkantyus csizma viselést akarunk! No lám. A kedves! Hát persze. Mert én a magam részéről szívesebben is viselem ezeket, semmint valami olyan hosszúra kiereszkedett felszennyes inget, a minek a derekán való felesleges része mindig valami gyanus célra való használatot példáz, s amiben ők úgy néznek ki, mintha a grossmamájok ünneplő szoknyáját öltötték volna fel. Ami bizony kegyeletes egy dolog ám.

S abban aztán kikapott Dr. Weisz Ignác, meg Dr. Kabdebó Ferencz. Akik »tisztá új magyarok.« Tetszik tudni, új magyar. Mintha mondanók: új bocskor, új furulya, új turó, új savó. Mert az nagy bűn, redaktor ur, ha valaki magyar. Jobb, ha valaki szlávocska, Trombitásocska. Mert az legalább valami. De a magyar — az semmi; így tanítja ezt minden

*) Ezen rovat alatt közlötteknek sem tartalma —, sem alakjáért nem vállal felelősséget Szerk.
**) Czikkirő ur ne átabotázzon. Szerk.

tekintélyes oláh lap. A minek én most már szentül is hiszek ezután, mióta olyan jól kihallgatta a népgyűlés dolgait.

Meg aztán tud-e arról a jelmezbárról, szerk, ur! Mert a »Gazeta« az tud, s részt akar venni benne. Ezen mi ott leszünk az irt costumben, de ügyelünk is a tudós referensre, s addig be nem eresztjük a leveles ajtón, amíg jól meg nem öntözzük — parfümmel.

Maghiarü néoşü.

Helyi és vidéki hírek.

Philharmonikai hangverseny. Sok oldalú kívánságnak engedve, a helybeli phil. társulat elhatározta, hogy márczius hó folyamában hangversenyt rendez. Előjegyzéseket jegyekre (támlássék; 1 frt., körszék 60 kr.) szíveségből elfogad Zeidner Henrik buzasori könyvkereskedése. Különben e célra több aláírási ív is fog köröztetni.

Halálozás. Éber Nándor orsz. képviselő, — ki a jelen cikluson ismételt Szászvárost képviselte, február 28-án bpesti lakásán meghalt. Az elhunyt képviselő a szabadelvű párthoz tartozott, kitűnő szónok s a »Times« magyarországi levelezője volt.

A germanizáló Nagy-Szeben. A magyar nyelv hivatalos volta dacára is Nagyszeben város tanácsa németül állítja ki az új ipartörvény alapján kiadandó magyar szövegű munkakönyveket. A kerületi előjáróságok, melyek a Nagyszebenből a fővárosba kerülő munkások munkakönyveit. elkönyvelik, sokat panaszkodnak e miatt, miután a rovatok rendszeresen roszul vannak kitöltve s a német szöveg lefordítása az ügykezelést nagyon megnehezíti.

Zenetanárok országos kongresszusa. A »Zenetanárok országos egylete« a kiállítás idejére zenetanári országos kongresszust szándékozik rendezni. Az e célra kiküldött bizottság felhívást bocsátott ki az ország zenetanárai s tanítóihoz, melyben részvétre hívja fel őket. A kongresszus július hóban fog tartatni s állani fog négy napból. Vita tárgyává tételnek: Egy zenetanárképző orsz. intézet életbeletetése; zenetanítók nyugdíj-intézetének megalkotása, zenészi értékezesek; a negyedik napon kirándulások rendeztetnek.

— A résztvevőknek különféle kedvezményei lesznek, melyek részletesen később fognak közzétettni. A jelentkezésnek márczius végeig meg kell történni, még pedig Ság József egyll. elnöknel (Budapesten Bodzafa utca 21.)

A »Függetlenség« pere. Mint lapunkat Budapestről táviratilag értesítik, a »Függetlenség« perében f. hó 2-án — hétfőn — d. e. 9 órakor hirdettetett ki az ítélet. Verhovay Gyulát bűnösnek találván a törvényszék másfélévi börtönre s politikai jogainak öt évig való elvesztésére ítélte, öcsését, Verhovay Lajost pedig tizhavi börtönre s három havi hivatalvesztésre.

A szerkesztő postája.

Zoiade A. U. — Brassó. Nyilatkozatát vettük — ime válaszuk. Ha a román gymnasium ifjusága részünkről igazságtanságot vélt látni a tényleírásban, úgy mint sértett fél — ha ilyen — kizárólag jogosult nyilatkozattételre, melyet minden szerkesztő köteles figyelembe venni — s ezt megtettük volna mi is. — Ez esetben azonban Ön — mint előttünk ismeretlen személy — küldött hozzánk nyilatkozatot, melyet — eltekintve annak polemikus hangjától — csakis a jelzett okból nem közölhetünk. — Különben felkértük levele folytán a román gymn. t. igazgatóságát az íránt, hallgatná ki az ifjuságot, vajjon e nyilatkozattételre adott-e felhatalmazást s Ön növendéke-e az intézetnek. — Ha igen, akkor nyilatkozata — de csakis más alakban — meg fog jelenni, — ellenesetben, mint illetéktelen oldalról jött, nem.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 márczius hó 3-án.

Róman papirpénz a 20 frankos 8.98 vétel 9.— eladás.		
ezüstpénz a 20	8.92	8.96
Napoleon d'or (aranypénz)	9.78	9.80
Török lira	11.06	11.08
Orosz imperial	10.05	10.07
Arany	5.73	5.76
Orosz papirrublel	128.—	129.—

Felelős szerkesztő: **Szterényi József.**

Kiadótulajdonos: **Alexi könyvnyomdája.**

Egy szép nagy üzlethelyiség a főtéren

kedvező feltételek mellett folyó évi ápril hó 24-étől kezdve **kiadó.** — Értekezhetni

RÁTH ZSIGMOND-nál
Lensor, 26. szám.

(44) 3 - 6

Sz. 380/1880. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. törvénycikk 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói tekintetes kir. törvényszéknek 6212/1884. szám alatt kelt végrehajtást rendelő és a brassói tek. kir. járásbírósnak 9069/1884. sz. alatti kiküldést tartalmazó végzése folytán **Kohn Dávid** javára **Gross Alexander** ellen 500 frt. tőke, ennek 1884. év augusztus hó 18. napjától számítandó 6% os kamatai és eddig összesen 30 frt. 80 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 523 frt. 90 kr-ra becsült ingóságok, ugymint: házi butorok, bolti szerelvények, egy varrógép, valamint férfi- és gyermekkalap készletek nyilvános árverés útján el fognak adatni.

Mely árverésnek a 9191.—1884. számú kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Brassó, belváros, széles-utca 588. házszám alatt leendő eszközlésére folyó 1885. évi márczius hó 7-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881-ik évi LX. törv.-cikk 107-dik §-sa értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni; a netaláni elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, miszerint jogait az említett törvénycikk 111 és 112. §§-ai alapján az árverés megkezdéséig érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a szerint fizetendő.

Kelt Brassóban, 1885. évi február hó 26. án.

(47) 1 - 1 **Borsos Zsigmond**, k. bír. végreh.

Harcz révén a győzelemhez!

Daczára a sok gyanúsításoknak a valódi horgony Pain-Expeller ma mégis a legelterjedtebb is legkedveltebb háziszser. Ezek tudják saját tapasztalatuk folytán, hogy csúsz, és köszvény ellen jobb szer nem létezik, mint a valódi Pain-Expeller. Ezért joggal tanácsoljuk annak megpróbálását. Ár 40 és 70 kr. Készletben a legtöbb gyógyszerárban. **Richter F. Ad. és tsa., Bécs.** — Főraktár Prágában az „arany oroszán“ gyógyszerárban, Niklasplatz 7.

Hirdetmény.

Alulírt tömeggondnok közhírré teszi, mikép a **Csorba és Gál** csődtömeg kiárusítását a csődválasztmány-nak f. évi február hó 27-én hozott határozata értelmében megkezdette, miről a venni szándékozók azon megjegyzéssel értesítettnek, hogy az eladás csakis készpénz fizetés mellett történik.

Az árak jutányosak; a választék nagy és minden igényt kielégítő.

Brassó, 1885. február hó 28-án.

Csiki Endre,

(45) 2—3

ügyvéd, mint tömeggondnok.

A torontálmegyei gazdasági kiállításon 1884-ben **EZÜST DISZ-OKLEVELET** nyert.
A bécsi 1883. évi nemzetk. győgsz. kiállításon **EZÜST ÉRMET** nyert.
A triesti 1882. évi kiállításon **BRONZ-ÉRMET** nyert.
A gráci 1880-ik évi országos kiállításon **ÉLKEZMÉRÉSI OKLEVELET** nyert.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYUVIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiferjedsz kedveltségnek örvend.

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

m. kir. udv. szállítónál,
Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás

1,500.000 palaczk.

(46) 1 - 12

Brassó, ALEXI könyvnyomdája.

(— Márcz. 17)